

V Hutách , október 2004

Konceptia rozvojových zámerov mikroregiónu „OrLi“

Cieľom združenia „OrLi“ je vybudovanie strediska CR „ORLIE“ (v zmysle kategorizácie ide o aglomeráciu rekreačných útvarov oravsko-liptovského mikroregiónu OrLi), celoštátneho až medzinárodného významu s celoročnou prevádzkou tak, aby bol možný integrovaný rozvoj turistickej zóny Zakopané – Zuberec – L.Mara s možnosťou prepojiť západný tatranský okruh Liptov – Orava – Zakopané netradičným rekreačným dopravným systémom (horská železnica v adhezno-ozubnicovej prevádzke, alebo iným vhodným ekologickým integrovaným dopravným systémom).

Výsledný dokument vízie turistickej zóny Liptov – Orava – Zakopané, pod názvom VEZUW - „PUMA“ (plán územných aktivít z roku 2003), ktorého autorom je Občianske združenie Modrá planéta HEARTH v Žiline, navrhuje na území mikroregiónu OrLi nižšie uvedené rozvojové zámery. Uvedené zámery sú odsúhlasené všetkými Zastupiteľstvami obcí a väčšinou urbariátov. Pripravujeme **Regionálnu spoločenskú zmluvu** o príprave a vyhotovení územnoplánovacej dokumentácie.

Ide o návrh kombinácie aktivít v cestovnom ruchu s rozvojom tradícií a zvýšením kultúry prostredia mimo chránených jadrových území TANAP-u, s cieľom vytvorenia podmienok pre týždenné pobyty v podhorských obciach Podtatranskej brázd.

Základné parametre dotknutého územia v okruhu 15 km od stredu územia (Huty):

Nadmorská výška 700 – 1300 m.n.m.

Rozloha územia vrátane KÚ O.B.P, Habovky a Zabiedova)150 km²

		dnešný stav	potenciál
Domový fond	(objekty)	3 000	3 500
Počet obyvateľov		8 500	10 000
Ubytovacia kapacita	(lôžka)	6 000	10 000
Stravovacia kapacita	(stoličky)	3 000	4 000
Prepravná kapacita OHDZ	(osoby)	10 000	20 000
dĺžka lyžiarskych tratí	(m)	7 000	15 000
Návštevnosť oblasti	(denná)	5 000	20 000

Funkčné členenie investícií :

REDIS (regionálny dopravný integrovaný systém) pozostávajúci z :

- **CI** (cestná infraštruktúra Bukovina - Malatiná – Chlebnice – Veľké Borové – Malé Borové)
- **CBT** (cyklo – bežecko - turistická trasa L.Teplá – Malatiná – Zuberec - Zakopané)
- **REP**(rekreačná preprava, horská železnica ZUZA resp. TULÁK, Zakopané – Zuberec – Malatiná - L.Teplá súbežne s telesom CBT)

s p o l u2,3 mld.Sk

ICR (infraštruktúra cestovného ruchu)

- **OHDZ** (osobné horské dopravné zariadenia, lanovky a vleky)
- **PA** (pohybové aktivity)
- **TI** (technická infraštruktúra)
- **S** (služby)

s p o l u1,6 mld.Sk

IRIS (integrováný regionálny informačný systém).....0,1 mld.Sk

Rekapitulácia zámerov

2. Ski park Holica	11
2. Ski park Súšava	7
3. Ski park Ostroň	4
4. Trasa „CBT“ (cyklo-bežecko-turistická trasa)	1
5. OrLi „in náture“ (obnova tradícií mikroregiónu Orli)	3,5
6. Prechod Kvačianskou roklinou (lávka)	0,5
7. SCR Blatná	16
8. Skautský tábor	0,5
9. IRIS (integrováný regionálny informačný systém)	0,5
10. Dobudovanie cestnej infraštruktúry	6
11. Rekreačná preprava	50
celkom	100 mil. EUR

Najdôležitejším zámerom pre náš región je realizácia dopravného prepojenia. Dopravné prepojenie je však závislé od rozvojových zámerov. Región už roky zápasí so zlým stavom cestnej a inej infraštruktúry. Postupná realizácia Holice, následne Súšavy a Ostroň, by po reforme štátnej správy s účinnosťou od roku 2005, priniesla do nášho regiónu dlho očakávané prostriedky na revitalizáciu územia a zabezpečenie trvaloudržateľného rozvoja, podporu zriadenia a menežovania NP Chočské vrchy, infraštruktúry, služieb a rozvoj v sociálnej oblasti. Realizácia strediska ORLIE je však podmienená spolufinancovaním z rozvojových fondov EU v objeme aspoň 50 %, respektívne vstupom zahraničného kapitálu

1. SKI PARK HOLICA

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch
charakteristika :	pohybové aktivity, služby, doplnkové služby,
KÚ :	Huty
lokalita :	Holica
využitie :	celoročné
predpoklad dennej návštevn. :	priemerne 500 osôb (min. 300 max. 2000)
predpokladaný náklad :	cca 11 mil. EUR

Účel:

- predpokladaný zdroj príjmu na trvaloudržateľný rozvoj mikroregiónu
- využitie prírodných daností v podhorí mimo jadrového územia TANAP-u a jeho ochranných pásiem.
- doplnenie chýbajúcich pohybových aktivít a služieb
- rozloženie ponuky pohybových aktivít a služieb do väčšieho územia a využitie a rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít obcí vo vzdialenosti do 15 km: Huty, Veľké a Malé Borové, Zuberec, Habovka, Oravský Biely Potok, Podbiel, Kvačany, Liptovské Matiašovce, Liptovská Sielnica(250).....
- odľahčenie Západných Tatier v špičkách
- umožnenie prechodu zveri po premostení (tunel) štátnej cesty II./584 o dĺžke 60 m, ktorá tvorí momentálne bariéru pri migrácii
- vylepšenie a odľahčenie predpokladaného rozvoja údolia Huty – Borové od nadmernej, hlavne autobusovej prepravy

Objektová skladba:

A. Štvorsedačková LD na Holicu

Výstavba odpojiteľnej šesťsedačky o celkovej dĺžke 1 450 m. Údolná poháňacia stanica vo výške 800 m n.m., vrcholová stanica na kóte 1 250 m n.m., prevýšenie: 450 m, expozícia: SZ-S. Križovanie štátnej cesty II. triedy 584 Liptovský Mikuláš – Zuberec so zjazdovkou cez 60 m dlhý tunel.

- šikmá dĺžka 1 450 m.
- prepravná kapacita 2 000 osôb/hod
- prepravná rýchlosť 4 m/s s pohyblivým pásom
- prepravný čas 6 minút
- interval sedačiek 10 s.

B. Zjazdová trasa

- sklon a dĺžka zjazdovky 40 % (18°), 1 600 m
- plocha zjazdoviek. zjazdovka č.1.1600 x (40-60m) 8 ha
+ zjazdovka č.2 freestylová, 500 m dlhý úsek (od rozdvojenia pod cestou 25 m) - 2 ha
= spolu 10 ha výrubu zjazdových plôch.
- výrub časti trasy lanovej dráhy vo výmere cca 2 ha
- možnosť garancie snehu 110 dní
- prevádzkové obdobie – 25.XII do 15.IV.
- celkový výrub - vo výmere cca 6 ha

C. Križovanie lyžiarskej trasy so štátnou cestou II/584

- zapustenie cesty do svahu v dĺžke 240 m kamenné ostenie od 1 – 4 m.výšky
- tunel 60 m
- polyfunkčný objekt /občerstvenie, sociálne, zastávka SAD, informačné centrum OrLie
- zriadenie obojsmernej zástavky SAD (Trstená – Mikuláš a opačne)

D. Zasnežovací vysokotlakový systém (tyčový)

- (cca 10-15 tyčí s odberom cca 3 l/s/kus = celkom odber do 50l/s. Priemerný prietok Kvačianky v zimnom období je cca 0,5 m³s⁻¹. Minimálny nameraný prietok je v januári - 0,06 m³s⁻¹)

E. Káblová NN prípojka cca 400 m. Napojenie s miestnej trafostanice 250 kVA.

Potreba výmeny za 400 kVA

F. Horský hotel „Holica“

- štýlová stavba (viď podobnosť s objektom „Slniečnica“ v zámere „Súšava“)
- koordinácia ponuky služieb a pohybových aktivít medzi Súšavou a Holicou
- lôžková kapacita cca 180 lôžok
- stravovacia kapacita cca 250 stoličiek

G. Polyfunkčná vodná nádrž

- umiestnenie pod cintorínom oproti odbočke na Malé Borové. Zatraktívnenie prostredia, rezervár vody, záchytná nádrž, požiarňa nádrž, zasnežovanie, kúpanie, pri menšom poklese hladiny aj korčuliarska plocha (max. pokles hladiny za deň v prípade max. výkonu odberu 1 500 m³ s poklesom hladiny 22 cm, počas zasnežovacieho 8 hodinového cyklu) Alternatíva – prehradenie prítoku Kvačianky 15 m vysokým zemným múrom (v doline smerom pod Holicou)
- plocha cca 6 500 m²
- objem cca 15 tisíc m³ (postačuje 1- 1,5 m hĺbky)

H. ČOV biologická (trstinová ?)

I. Termálne kúpalisko – lagúna o priemere cca 20 - 25 m, s plochou do 500 m²

- štýlové a náročné riešenie bez plastových materiálov s prepojením bazéna v horskom hoteli Holica

J. Rekonštrukcia vleku EPV – prepojenie obce cez kopec so strediskom Holica. Prepojenie stredu obce so zámerom Holica, umožnenie ubytovaným v centre obce bez použitia dopravy prísť do strediska. Podmienkou je odkúpenie resp. spolupráca s majiteľom VÚC ŽSK.

K. Detský vlek 200 m

L. Prístupová komunikácia

- prepojenie po osi zámer salaš Huty (pri štátnej ceste II/584) – stredisko Holica – Huty
- vedenie s maximálnym zakomponovaním do prostredia v pôvodných trasách ciest.
- prepojenie salaša 4 m širokou komunikácia v dĺžke 2 km s výhybňami

M. Parkovacie plochy P1 – P6 celkom 500 stání. (cca 8 000 m²)

Predpoklad investičných nákladov zámeru Holica :

A. Štvorsedačková LD na Holicu s medzistanicou

- dodávka a montáž lanovej dráhy (70 – 90 mil. Sk)
 - medzistanica na kóte cca 975 m.n.m (pod štátnou cestou II/584, ktorá je na kóte 1000 m.n.m.) alternatíva bez medzistanice
- Náklad cca 80 mil. Sk**

B. Zjazdová trasa

- výrub časti trasy pre lanovú dráhu vo výmere cca 2 ha
 - plocha zjazdoviek. zjazdovka č.1.1600 x (40-60m) 8 ha
 - zjazdovka č.2 freestylový, 500 m dlhý úsek (od rozdvojenia pod cestou 25 -40m) - 2 ha = spolu 12 ha výrubu
- Náklad cca 10 mil. Sk**

C. Križovanie štátnej cesty II/584 s lyžiarskou trasou

- zapustenie cesty do svahu v dĺžke 180 m kamenné ostenie do 6 m výšky (5 mil.Sk)
 - tunel 60 m (20 mil.Sk)
 - zriadenie objektu obojsmernej zástavky SAD so službami (5 mil.Sk)
- Náklad cca 30 mil. Sk**

D. Zasnežovací systém vysokotlakový tyčový

- dodávka a montáž systému (cca 1500 m trasa 10-15 tyčí s odberom
- Náklad cca 15 mil.Sk**

E. Káblové NN prípojky cca 700 m. Napojenie s miestnej trafostanice 250 kVA.

výmena trafostanice za 400 kVA
Náklad cca 10 mil.Sk

F. Horský hotel „Holica“
Náklad cca 150 mil.Sk

G. Polyfunkčná vodná nádrž
■ plocha cca 7 000 m²
■ objem cca 10 000 tisíc m³
Náklad cca 15 mil.Sk

H. ČOV
Náklad cca 5 mil.Sk

I. Termálne kúpalisko – lagúna o priemere cca 20 - 25 m, s plochou do 500 m²
■ Štýlové a náročné riešenie bez plastových materiálov s prepojením bazéna v horskom hoteli Holica (cca10 mil.Sk)
■ vrt 2500 m hlboký (cca 50 mil.Sk)
■ v prípade nereálnosti vrtu ohrev vody biomasou na teplotu 38°C s vhodnou mineralizáciou
Náklad cca 60 mil.Sk

J. Rekonštrukcia existujúceho vleku EPV
Náklad cca 5 mil. Sk

K. Detský vlek 150 m
Náklad cca 2 mil. Sk

L. Prístupová 3,5 m široká komunikácia
■ prepojenie salaša 4 m široká komunikácia v dĺžke 2 km s výhybňami
Náklad cca 10 mil.Sk

M. Salaš „HUTY“ (pri štátnej ceste)
Náklad cca 8 mil. Sk

O. Parkovacie plochy P1 – P6 celkom 500 stání.
celková plocha cca 8 000 m²
Náklad cca 15 mil.Sk

2. SKI PARK SÚŠAVA

oblasť riešenej problematiky	:	cestovný ruch
charakteristika	:	pohybové aktivity, doplnkové služby
KÚ	:	Chlebnice, Veľké Borové, Malé Borové
lokality	:	Súšava a Grúnik
využitie	:	celoročné
predpokladaný náklad	:	7 mil. EUR

Účel :

Stredisko s komplexnými relaxačnými službami, pohybovými aktivitami, doplnkovými službami, ubytovaním a stravovaním v slnečnej zóne.

Zosúladenie zámeru so zámerom Holica, kvôli motivácii návštevníkov vzájomnej návštevy oboch stredísk) Rozloženie ponuky pohybových aktivít do väčšieho územia s možnosťou rozloženia návštevnosti a umožnenie rozvoja v obciach Dolnej Oravy Chlebnice, Sedliacká Dubová, Dlhá nad Oravou, Huty, Malé a Veľké Borové

Objekty:

- 2 200 m dlhá lanová dráha na Súšavu
- 300 m dlhý lyžiarsky vleč Grúnik
- 800 m dlhý LV Súšava – sever
- zjazdové trasy 3 500 m (1350 + 1050 + 800 + 300)
- klimatické kúpele „Snečnica“
- horský park „Gúnik“ s oddychovou zónou, prírodnou galériou, preprahacou stanicou s krčmou (riešenie v rámci zámeru č.5 – tradície mikroregiónu)
- prístupové komunikácie – 2 000 m
- parkoviská - pre 400 stání
- ČOV
- NN prípojky s trafostanicou 400 kVA
- zasnežovací systém (odber z Chlebnického potoka)

A. Pevná štvorsedačková LD („cez kopec“)

Celková dĺžka cca 2 200 m (1250 + 1000). Údolná poháňacia stanica na strane KÚ Chlebnica vo výške 800 m n.m., vrcholová výstupná na kóte 1 070 m n.m., vratná stanica na strane Veľké Borové vo výške cca 950 m n.m., prevýšenie 320 m ,expozícia SZ a JV

- prepravná kapacita 1 200 x 2 = 2 400osôb /hod
- prepravná rýchlosť 2,5 m/s
- sklony a dĺžky SZ 30 % (14°) a 1 250 m , JV 32 % (15°) a 1000 m
- možnosť garancie snehu na „S“ expozícii - 100 dní
- prevádzkové obdobie – 25.XII. – 15.IV.

B. Detský LV

- dĺžka 300 m od údolnej stanice po sedlo Grúnik (ku objektu klimatických kúpeľov)

C. LV Súšava – sever

- dĺžka 800 m

D. Zjazdové trasy

- lyžiarska trasa chlebnická 1350 m, plocha cca 7 ha
- lyžiarska trasa borovská 1050 m, plocha cca 5 ha
- lyžiarska trasa LV sever 800 m, plocha cca 3 ha
- lyžiarska trasa LV detský 300 m, plocha cca 1 ha
- potrebný výrub cca (16 ha x 50 %) 8 ha

E. Klimatické kúpele „Slnčnica“ (nutná koordinácia so zámerom Holica)

- ponuka komplexných a kvalitných služieb v kľudnom a slnečnom prostredí mimo rušnej zóny
- ponuka pohybových aktivít a relaxačno-kondičné služby aj športovým oddielom a profesionálom na objednávku i mimo sezóny:
 - horské bicykle a „e-bike“ na základe dohody s dopravnou firmou „RODOS“
 - jazdu na koňoch
 - bowling
 - posilňovňa
 - kvalitné stravovanie s rôznou cenovou ponukou
 - ubytovanie
 - herňa
 - relaxačné masáže
 - bylinkové zábaly
 - sauna
 - bazén v tvare lagúny o ploche cca 200 m² s výhľadom na panorámu Západných Tatier biomasou dohrievaný vonkajší bazén mineralizovaný
 - solárium
 - kozmetické a pedikúrové štúdio
 - vírivé bazény
 - protiprúdové plávanie
 - podvodná masáž
 - hypoterapia
 - zdravotno-kondičné prehliadky a testy

Hlavný objekt:

Stajňa pre 5 koní s výbehom, studňou, senníkom a priestorom na tréningové klusanie, v podkroví stajne fitnes a posilovňa so sociálnym vybavením, bufetom, dve kolkárske dráhy a solárium.

Hotelová časť:

- 1.NP kamenný objekt z pieskovca, hlavný vstup, hala s recepciou a centrálnou pokladňou, snack bar, biliard, lekár, administratíva, ihrisko na squash, príjem tovaru a skladové priestory
- 2.NP kamenná terasa pre cca 30 ľudí s krbom na večerné grilovanie a posedenie, reštaurácia pre cca 60 ľudí, kuchyňa, kozmetické štúdio, vstup do objektu s relaxačnými službami
- 3.NP ubytovanie pre 120 hostí v dvoj a trojlôžkových izbách s prístelkou a balkónom
- 4.NP (pod strechou) kaviareň s herňou a domácim kinom

Relaxačný objekt:

- 1.NP vírivkový bazén pre 8 osôb, detský bazén, vaňa s podvodnou masážou, škótske striky, sauna
- 2.NP solárium, relaxačné lôžka, zábaly, masáže, pedikúrové štúdio

25 m plavecký bazén

Len v prípade dostatku vody. UV-filtrácia recyklovanej vody.

Vhodné pobyty pre alergikov a ľudí s oslabením organizmu a dýchacími problémami.

F. Horský park „GRŮNIK“ s oddychovou zónou a inštaláciou ľudovo-umeleckých prác

Trávnatý pahorok so sedlom pri Slnčnici o rozlohe cca 10 ha. Potreba vkusne riešenej oddychovej zóny s chodníkmi, lavičkami, drevinami, kvetmi, občerstvením, ľudovými umeleckými prácami z dreva a kameňa, oborou s koňmi, prepriahacou stanicou s krčmou

G. prístupové komunikácie

- prístupová komunikácia Chlebnice družstvo – údolná stanica LD 1 500 m. Spevnenie jestvujúcej miestnej komunikácie
- rekonštrukcia jestvujúcej komunikácie do sedielka Grůň nad Veľkým Borovým v dĺžke cca 600 m s parkoviskom pre cca 150 os. automobilov v riešení ako rozšírená krajnica s možnosťou otočenia autobusu.

H. Parkoviská

- parkovisko pre 200 stání na chlebnickej strane,
- parkovisko na Borovskej strane pre cca 150 stání (rozšírená prístupová komunikácia + parkovanie pod hotelom Súšava)
- parkovisko pre 50 stání pri údolnej stanici LV Súšava - sever

4. TRASA „CBT“ (CYKLO – LYŽIARSKO - TURISTICKÁ TRASA)

oblasť riešenej problematiky	:	cestovný ruch
charakteristika	:	pohybové aktivity
KÚ	:	región
lokalita	:	22 km okruh
využitie	:	celoročné
predpokladaný náklad	:	0,5 mil. EUR

Trasa :

stredisko Holica - Veľké Borové – Svorad – Súšava – Malé Borové – Kopec – horáreň sedlo na Biele skaly – salaš Huty – stredisko Holica so studničkami, odpočinkovými miestami pri výhľadoch s lavičkami a prístreškom pred nepriaznivým počasím.

Ponuka kvalitnejších horských bicyklov, e-bike, lyží, koní, s možnosťou odovzdania v cieľi a štarte trasy.

Možnosť využitia verejnoprospešných prác počas výstavby a prevádzke.

5. ORLI „IN NATURE“ – (OBNOVA TRADÍCIÍ MIKROREGIÓNU)

oblasť riešenej problematiky :	rozvoj vidieka
charakter činnosti :	obnova tradícií v pestovaní a remeslách
KÚ :	mikroregión
lokalita :	nešpecifikované
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	3,5 mil. EUR

Účel :

obnova tradícií a dokreslenie vidieckej atmosféry na podporu pobytov „in nature“

Hlavné zámery :

- **prevádzkovanie okruhov zimnej a letnej konskej prepravy kočom a koňmo** s prepriahacími stanicami s krčmami v okruhu Veľké Borové – Súšava – Chlebnice – Malé Borové - Huty - Holica – Veľké Borové Malatiná – Bukovina – Prosiek – Kvačany).
- **chovná stanica ťažných a jazdeckých koní** v Kvačanoch resp. Veľkom Borovom či Malatinej.
- **Horský gazda**
- **remeselný dvor** v lokalite Huty, alebo Veľké Borové
- **Samota Pod Holicou** – usadlosť s drevenicami v kÚ Huty lokalita Pod Holicou na ubytovanie pre cca 50 osôb, cca 5 dreveníc
- **salaš Huty** pri štátnej ceste II/584 500 m od strediska Holica
- **Horský park „GRÚNIK“** s oddychovou zónou a inštaláciou ľudovo-umeleckých prác

Trávnatý pahorok so sedlom pri Slničnici o rozlohe cca 10 ha. Potreba vkusne riešenej oddychovej zóny s chodníkmi, lavičkami, drevinami, kvetmi, občerstvením, ľudovými umeleckými prácami z dreva a kameňa, oborou s koňmi, prepriahacou stanicou s krčmou

Rozvoj vidieckeho turizmu „return of nature,, (návrat k prírode)

Gazdovská usadlosť s plne bioekologickým a sebestačným hospodárením v živočíšnej, či rastlinnej výrobe s turistickým využitím na ubytovanie a stravovanie s odpredajom nadprodukcie vlastných výrobkov a možnosťou zapojenia návštevníkov do výrobného procesu.

Niektoré gazdovstvá (3 až 4) riešené ako súčasť staníc železnice

A. horský gazda

Špecifikácia navrhovaných biogazdovstiev:

Veľké Borové, Malé Borové, Huty

Gazdovský dvor „BOROVÉ“ s bežným hospodárením a plantážou lesných plodov v blízkosti skautského tábora

Ubytovanie - 15 až 20 osôb

Stravovanie - 25 osôb

Predaj - plodov a výrobkov z nich (džemy, malinovy, zaváraniny, lekváre, čaje...)

Služby - sauna, posilovňa,

Možnosť zapojenia ubytovaných do pracovnej činnosti.

Účel:

- podpora obnovy vidieka a zdravého životného štýlu s účelným návratom k pôde a koordinovaného súžitia človeka s prírodou
- ponuka pobytu v prirodzenom a bez stresovom prostredí s celkovou relaxáciou organizmu.
- umožniť ľuďom prežiť načas zmenu nezdravého mestského, ale aj zdeformovaného vidieckeho životného štýlu s možnosťou aktívneho zapojenia do výrobného procesu s ponukou štyroch druhov pobytov, napríklad: eko pobyt v objeme cca 10 % ubytovacej kapacity

aktívny pobyt v objeme cca 20 %
 turistický pobyt v objeme 40 %
 kombinovaný pobyt v objeme 30 %

- Možnosť aplikácie vo vytipovaných lokalitách hornej Oravy a dolného Liptova s podmienkou lokalizácie na periférii turisticky vybudovaných území (resp. plánovaných na využitie), so zapojením turistických kapacít do CR riešenej zóny
- návrat k pôvodným tradíciám pri hospodárení s citlivým zakomponovaním moderných technológií, hlavne pri spracovaní produkcie
- podpora iniciatívy EÚ, ekologizácia poľnohospodárstva a zriaďovanie menších sebestačných rodinných fariem s produkciou eko-bio postupov a produktov, ktoré by sa dali uplatniť aj na trhu EÚ
- niektoré gazdovstvá by mohli byť riešené v rámci staníc navrhovanej horskej železnice
- možnosť združenia jednotlivých gazdovstiev pod jednu firmu „GAZDA“ hlavne v oblasti informačnej, ekonomicko-administratívnej a obchodnej (pri predaji nadproduktie, vzájomnom dopĺňovaní produktov, reklame, turistických službách a pod.), lepšia dostupnosť priamych dotácií EÚ na poľnohospodárstvo

Objektová skladba:

- **2 – 3 gazdovstvá** s domom, turistickou časťou, stajňami, hospodárskou časťou, dvorom, ubytovaním pre 15, maximálne 30 turistov s komplexným vybavením a celodenným stravovaním
- **hospodárske zvieratá** v kombinácii napríklad 1-3 kravy, 1-2 voly, 2-3 kozy, 30-50 ks. hydiny, husi, kačky, morky, bažanty, kone na prácu a zábavu chované na dvoch gazdovstvách (Liptov a Orava)
- **drobná mechanizácia** formou spoločného prenájmu
- **les** (výmera podľa dohody a miestnych možností)
- **lúky a pole** (výmera podľa dohody a miestnych možností)
- **centrálny hospodársky dvor** s organizačným členením: strojný park, obchodno – ekonomický úsek s on-line prepojením na jednotlivé gazdovstvá
- **samostatne hospodáriace gazdovstvá**

Príklad organizačnej schémy:

	<i>organizačná jednotka</i>	<i>funkcia</i>	<i>počet pracovníkov</i>
<i>hospodársky dvor</i>		<i>obchodno – ekonomický pracovník</i>	1
		<i>administratíva</i>	1
		<i>zásobovacia základňa DKP, PH</i>	1
		<i>strojný park s údržbou</i>	1
		<i>centrálny sklad komodít na odpredaj</i>	1
<i>gazdovstvo</i>		<i>gazda</i>	1
		<i>gazdiná</i>	1
		<i>pomocník</i>	1 - 3
		<i>brigádnici (200 dní v roku)</i>	4 - 8

Hlavné kritéria realizácie a prevádzky gazdovstva:

Klasická a účelná vidiecka architektúra v súčasnom, životaschopnom prevedení s komplexom stavieb potrebných pre hospodárenie s pôdorysným usporiadaním v tvare U, L, H a podobne (nie skanzenové, ale účelné riešenie s charakteristickými prvkami).

Každé gazdovstvo by bolo charakteristické nejakou originalitou v architektonickom riešení (Estetika, účelnosť, jednoduchosť, s vhodným osadením do prostredia a využitím daností prírodného prostredia. Kvety, stromy, reliéf, oplotenie...).

Energetická sebestačnosť podľa možností (tepelné čerpadlo, bioplyn, MVE, solárna energia, drevené štiepky).

Vysoká úroveň kultúry prostredia a hygieny.

Bioeko hospodárenie s bez odpadovou technológiou hospodárenia – spracovanie odpadu na výrobu kompostu resp. bioplynu, využitie sena a podobne.

Náplň gazdovstiev:

Pestovanie, spracovanie a výroba komodít klasických aj pôvodných, resp. preferovaných EÚ (ľanový olej, liečivé rastliny, zber plodín a podobne)

výroba sladkostí - „starej mamy“ (štrúdl'a, perník, zázvorníky, krajové aj európske špeciality... napr. calison - mandľové koláčky v koprodukcii s Ét An Prováns z Francúzska)

kandizovanie ovocia - hrušky, slivky, jahody, jablká...

sušenie - jablká, jahody, slivky, hrušky, bylinky, zelenina, čučoriedky...

výroba produktov racionálnej výživy - müsli, vločky...

pestovanie a zber lesných plodov a húb - maliny, černice, lesné jahody, drienka, čučoriedky, brusnice, šampiňóny, hlivy, lieskové orechy...

pestovanie liečivých rastlín a plodín - medovka, mäta, repík, žihľava, hloh, drienka, šípky...

spracovanie plodov - na lekváry, džemy, likéry, vína, mušty...

pestovanie vianočných jedličiek

dorábanie medu

pestovanie ľanu - ľanové semená a ľanový olej, konopné laná

Chov dobytka a hydiny v malých množstvách a hlavne v širokej škále - sliepky, morky, husi, kačky, zajace, kozy, kravy, plemenné býky, ovce (odchov pre domácu spotrebu, odchov na odpredaj hydiny a výrobkov na trhoch a pre ubytovaných turistov).

Rehabilitovanie dravých vtákov.

Uprednostňovanie ručnej remeselnej práce v kombinácii s modernou malou mechanizáciou v prenájme.

Propagácia pôvodných remesiel s možnosťou odskúšania si výroby vlastných výrobkov .

Propagácia pôvodných kultúrnych prvkov a zvyklostí (spev pri práci, zabíjačky, svadby (na dohody), večerné priadky a šklbanie peria so spevom, fašiangy, Veľkonočné šibačky a podobne (za čiastočnej finančnej pomoci štátu a EÚ v rámci programu zachovania kultúry a tradícií - súčasť projektu „Podhorský gazda“).

Ponuka práce v tzv. „eko“ a „aktívnych“ jedno – dvoj – trojtýždenných pobytoch – možnosť zapojenia ubytovaných do pestovania, zberu a výroby produktov a realizácie revitalizačných a environmentálnych opatrení v okolitej krajine za protihodnotu poskytnutia stravy a ubytovania (podľa dohody a výkonnosti) Išlo by o pobyty so zabezpečením činnosti ubytovaného počas celého dňa. Aktívne a eko pobyty by boli vhodné hlavne pre nezamestnaných, študentov vysokých škôl, nezamestnanú mládež s efektom dočasnej zmeny životného štýlu, propagácie nutnosti zmeny hodnotového rebríčku konzumnej spoločnosti a potreby ekologizácie ľudskej činnosti s aktívnym prístupom k ochrane životného prostredia.

„Ekopobyty“

Navrhovateľ by už pri plánovaní celého projektu, ďalej založená akciová spoločnosť „GAZDA“, vypracoval v spolupráci s ochranou prírody návrhy environmentálnych projektov, alebo revitalizačných opatrení v katastri obce - gazdovstva napríklad pri čistení tokov, výsadbe brehových porastov, zakladania remíz a miešaných lesov, programe záchrany dravých vtákov a iných živočíchov, ktoré by financoval región, štát alebo EÚ. Do tejto činnosti by boli aktívne zapojení ubytovaní so zabezpečením celodennej práce, stravy, ubytovania, pohybu na čerstvom vzduchu a celkovej relaxácie organizmu s využitím ponuky doplnkových služieb po práci akými sú horský bicykel, bežecké lyžovanie, plávanie, posilovne, masáže, sauna s odreagovaním sa od nezdravého mestského životného štýlu a efektom znižovania nezamestnanosti hlavne mladých ľudí.

„Aktívne pobyty“

Zapojenie ubytovaných do domácich pomocných a remeselných prác, údržby, zberu úrody a plodín, výrobe produktov a podobne. Ostatné ako u „ekopobytoch“.

Turistické pobyty

Zabezpečenie ubytovania, stravy a doplnkových služieb.

„Kombinované pobyty“

Vhodné spojenie všetkých troch typov pobytov.

Stravovanie postavené na vlastných produktoch domáceho charakteru (chlieb, koláče, zelenina, ovocie, mäsové výrobky, mliečne produkty a podobne). Možnosť odkúpenia domácich produktov počas, či po skončení pobytu.

Ubytovanie pre 10 až 50 osôb (v závislosti na polohe a atraktivnosti prostredia, možnosti hospodárenia a poskytnutia doplnkových služieb) s klasickou výbavou interiéru a vysokou hygienou prostredia.

Ponuka doplnkových služieb a pohybových aktivít - horský bicykel, bežecké lyžovanie, plávanie, posilovne, masáže, sauna s odreagovaním sa a celkovú relaxáciu organizmu.

Zámer by bolo možné spolufinancovať zo štrukturálnych fondov EÚ s predpokladaným realizačným nákladom celého projektu do 5 mil. EUR, v závislosti na počte gazdovstiev, a podiele EÚ v rozsahu 60 až 70 % z rozpočtového nákladu gazdovstva.

Predpokladaný náklad jedného gazdovstva je **4 - 8 mil. Sk** t.j. 200 tis. EUR

B. remeselný dvor

Objektová skladba:

- **Administratívno – školský**
- **B. Výrobný** – ručný papier, garbiar, keramika, výroba skla, šindliar, tesár, stolár... výroba na zákazku (koče, sudy, nábytok)
- **C. Obchodno – predajná:** predaj výrobkov
- **D. Spoločensko – športový:** reštaurácia pre 50 osôb, kaviareň s hernými počítačmi, internetom, disco clubom a domácim kinom, relaxačné služby s posilovňou, vírivkou, kozmetikou, informačná kancelária s videoprojekciou a živou panorámou

6. PRECHOD KVAČIANSKOU ROKLINOU (LÁVKA)

oblasť riešenej problematiky :	cestovný ruch a životné prostredie
charakteristika :	doplnkové služby, turistická atrakcia
KÚ :	Kvačany
lokalita :	Kvačianska dolina
využitie :	celoročné
predpokladaný náklad :	0,5 mil. EUR

Účel:

Zatraktívnenie služieb CR zpriechodnením Kvačianskej doliny cez tiesňavu po vhodne zakomponovanej lávke a rebríkoch. Určitá forma ochrany miestnej vlhkomilnej flóry proti zošľapu obmedzením nekoordinovaného prechodu s dôsledkami poškodenia.

vyhotovil :

Zábrodský Jaroslav
predseda Predstavenstva združenia OrLi

